

[Elsa-Merete Ross.]

end den lange kø af boligsøgende har været afgørende for reguleringen, og at det betragtes som et kommunalt privilegium at kunne beskæftige og dermed fastholde bygningshåndværkerne. Hvis det er tilfældet, sinker man således den omflytning af arbejdskraften, som ændringen af landets erhvervsstruktur nødvendiggør.

Erfaringerne viser, at byggefagenes arbejdskraft er lige så bevægelig som al anden arbejdskraft og f. eks. pr. tog, bus og motorcykel har en stor aktionsradius. I Sverige har arbejdsanvisningen spillet en stor og gavnlig rolle med hensyn til fordelingen af arbejdskraften. Måske var der noget at tage ved lære af i Sverige.

Da befolkningspresset samler sig om de store byområder, der fører an i industrialiseringen, forstærkes boligangelen i disse områder, og man får en skæv fordeling af det eksisterende boligbyggeri. Jeg har på fornemmelsen, at opførelsen af nye boliger bremses i de samfund, hvor behovet er størst, men er frit, hvor behovet stagnerer.

Er der i byggeprogrammet for 1963 en bevidst tendens til en decentralisering? På mødet i Herning for nylig blev spørgsmålet om decentralisering eller koncentration i de allerede stærkt ekspanderende områder drøftet. Det forekommer mig, at det er et spørgsmål, der må drøftes her i det høje ting i forbindelse med en landsplanlægning. Hvis man gennem en landsplanlægning går ind for større decentralisering og med den målsætning for øje udarbejder planer for veje, baner og flyvepladser, kan man lette presset for de større byer og ikke mindst for Københavnsområdet. Gennem egnsudviklingsloven har man muligheder for at hjælpe til en spredning af industri- og erhvervsbyggeriet, i mange tilfælde på billigere byggegrunde end i de store byer. Det kan ikke ske uden et tilsvarende boligbyggeri i de egne; men så længe der endnu ikke er truffet bestemmelse her i det høje ting om landsplanlægningens målsætning, forekommer det mig, at man ikke må foregribe den udvikling, som tinget måtte ønske, hvis jeg da har ret i, at der ligger en decentraliseringstendens bag nedskæringen af byggeriet i de regulerede største byområder.

Fra boligforeningernes side — og jeg har også hørt den ærede ordfører for socialdemo-

kratiet i dag rejse kravet — ønsker man at få hele landet ind under en regulering. Det kan jeg bestemt ikke tilslutte mig. Det ville være at knæsette de restriktioner, som vi delvis har arbejdet os bort fra. Det ville medføre en yderst tidkrævende administration og bestemt ikke forøge effektiviteten. Det betyder dog ikke, at vi ikke ville være villige til at drøfte, om byggestoppet i den tid, det er nødvendigt at opretholde det, kunne komme til at virke noget mindre tilfredsstillende, end det gør nu. Jeg vil stærkt henstille, at man forsøger en kortlægning af hele landet med hensyn til behovet for byggeri, altså både i de regulerede og i de ikke-regulerede områder. Samtidig burde man skaffe sig et overblik over, hvor arbejdskraften findes, og til hvilke byggeområder den med rimelighed kunne dirigeres inden for en vis aktionsradius. Jeg tror bestemt, det ville hjælpe på den nuværende skæve fordeling af byggeriet.

Byggeproblemet omfatter ikke alene antallet af færdiggjorte boliger, men i højeste grad også prisen på boliger. Kan vi bygge billigere, har vi råd til at bygge mere. Da grundpriserne her spiller en væsentlig rolle, ønsker mit parti et større udbud af jord. Staten bør kunne give de kommuner, der ønsker det, visse finansieringslettelser til erhvervelse af jord og til byggemodning. Hvis kommunen solgte på jordrentevilkår, mente det ærede medlem hr. Finn Poulsen sidste år, at man kun gav første køber en fordel. Næste køber ville komme til at købe lige så dyrt, fordi grund og hus ville sælges på lige fod med andre ejendomme. Foruden køb på jordrentevilkår er vi villige til at drøfte, om jorden hellere skulle udlejes som ofte i Norge og Sverige, eller om kommunen skal have tilbagekøbsret ved ejerskifte eller lignende. Sådanne foranstaltninger kunne give muligheder for at hindre grundspekulation.

Angående zonegrænser indser jeg godt det rimelige i, at inderzonen udnyttes fuldt ud, før man bygger ude i mellemzonen. I mange tilfælde kan det dog være økonomisk og rationelt at gøre zonerne mere smidige, hvor der er et åbenbart behov for det. Men selv i inderzonen kan der være ubebyggede arealer. Det er blot svært at finde dem, eller de udbydes ikke og er dermed med til at bringe prisen på andre grunde op. Trods